

Dzierżak ‘dłuższy kij cepa, który trzyma się w ręku’

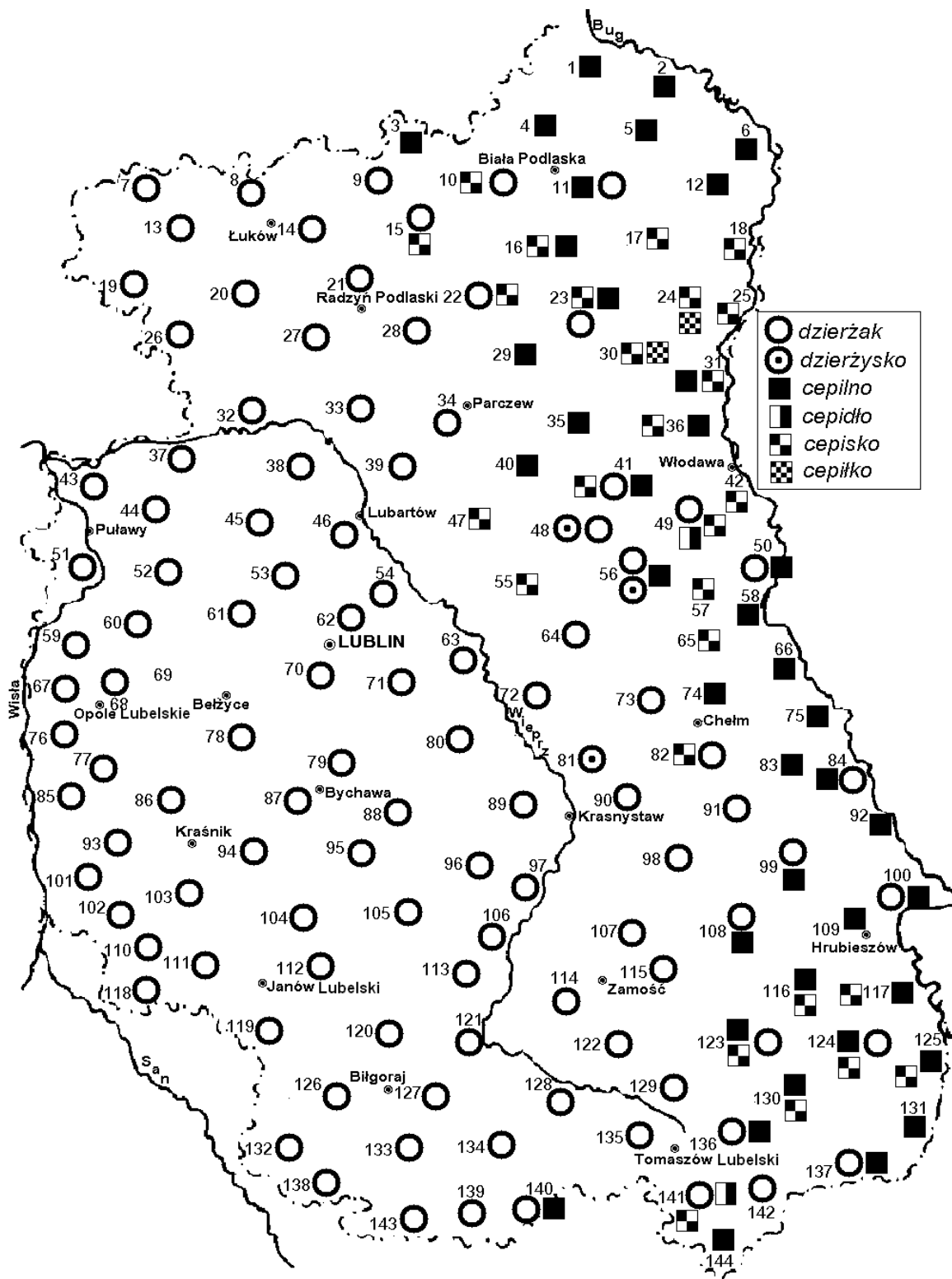
fot. Iwona Dul

Dzierżak u cepa, no to część cepa (Rogatka). Młoczek przy młóceniu zboża trzymo w rękach dzierzok cepa, to je ten długi kij (Sól). Był cep, bijak i dzierzak czy cepilno, czyli rękojeść, który trzymano w dwóch rękach, aż łopot idzie po stodole, a czasem we czterech stawali do młócenia (Ortel Królewski). Chłopskie przykazanie przecież bijok, dzierzok, dwa kaptury, i to były cepy (Słodków). Kiedyś sie młóciło cepami. Te dwa kije były dzierzok i bijok. I chłop żyto młócił w stodole (Komodzianka). O to cepy, bo kiedyś młócili temi, dzierzak i bijak (Sulmice). Źródła: PM, KAGL, KAGP, PI.

Geografia: powszechna, z wyjątkiem wąskiego pasa wschodniego przy Bugu (zob. mapa 7).

D. lp. *dzierzaka // dzierzaku*; D. lm. *dzierzaków*; wymowa: ʒ'erżak, ʒ'erżok, ʒ'irżak, ʒ'irżok, ʒ'erzak, ʒ'irzak, ʒ'irzok, ʒ'erzok.

Por. *cepidło, cepilno, cepilko, cepisko, dzierzysko*.

Mapa 7

Halina Pelcowa, *Słownik gwar Lubelszczyzny. Tom I. Rolnictwo: Narzędzia rolnicze. Prace polowe. Zbiór i obróbka zbóż*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2012.

Projekt realizowany ze środków na naukę w latach 2009-2011 w ramach grantu badawczego MNISW „Słownik gwar Lubelszczyzny” nr N N104 178036. Kierownik projektu: prof. dr hab. Halina Pelc